

कृषी उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत वाणिज्यिक पिकांकरिता (कापूस, ऊस) सन २०१९-२० चा अखर्चित ₹ १७१.०३८६६ लाख निधी पुनर्जिवित करून सन २०२०-२१ मध्ये अभियानांतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी विनियोगात आणण्यास मान्यता प्रदान करणे.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : राअसुअ-२०२०/प्र.क्र.५६/४-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : २६ ऑक्टोबर, २०२०

संदर्भ:-

१. कृषी व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण/२०१७-प्र.क्र.३१/१७-अ, दि. १९/०४/२०१७.
२. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दि. १६/०४/२०२०
३. वित्त विभागाचा शासन निर्णय क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६५/अर्थ-३, दि. ०४/०५/२०२०
४. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. No.२-९/२०२० -CU-IV दि. १८/०५/२०२०
५. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. राअसु-२०२०/प्र.क्र.३४/४-अ, दि. ०४/०६/२०२०
६. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. No.२-९/२०२० -CU-IV दि. १७/०६/२०२०
७. कृषी आयुक्तालयाचे पत्र क्र.विप्र३/राअसुकापूस/अनु./७९/२०, दि. २२/०६/२०२०
८. कृषी आयुक्तालयाचे पत्र क्र.विप्र३/राअसुकापूस/अनु./१८८४०/२०, दि. १२/०८/२०२०
९. कृषी आयुक्तालयाचे पत्र क्र.विप्र३/राअसुऊस/योजना/२३७१३/२०, दि. २५/०९/२०२०
१०. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. राअसु-२०२०/प्र.क्र.३४/४-अ, दि. ०१/१०/२०२०

प्रस्तावना:-

सन २०२०-२१ करिता केंद्र शासनाने राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत वाणिज्यिक पिकांकरिता (कापूस, ऊस) संदर्भ क्र.४ येथील दि. १८/०५/२०२० च्या पत्रान्वये ₹ ८९८.६६ लाख (केंद्र हिस्सा रु.५३९.१९ लाख + राज्य हिस्सा रु.३५९.४७ लाख) रकमेचा कृती आराखडा मंजूर केला आहे.

कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमिवर वित्त विभागाच्या दि. ०४/०५/२०२० च्या शासन निर्णयातील मुद्दा क्र.२ नुसार सन २०२०-२१ मध्ये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत वाणिज्यिक पिकांकरिता खालीलप्रमाणे वार्षिक कृती आराखडयास प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली आहे.

रु.(लाख)

अ. क्र.	राज्य शासनाने वार्षिक कृती आराखडयास प्रशासकीय मान्यता प्रदान केल्याचा दिनांक	केंद्र हिस्सा (६०%)	राज्य हिस्सा (४०%)	एकूण
१	०४/०६/२०२०	१८८.१५	१२५.४३	३१३.५८
२	०१/१०/२०२०	२६३.२५	१७५.५०	४३८.७५
एकूण		४५१.४०	३००.९३	७५२.३३

केंद्र शासनाने संदर्भ क्र.६ येथील दि. १७/०६/२०२० च्या पत्रान्वये अंतरिम उपयोगीता प्रमाणपत्राच्या आधारे सन २०१९-२० अखर्चित असलेला केंद्र हिश्याचा एकूण ₹१६५.४९ लाख निधी पुनर्जिवित करून सन २०२०-२१ मध्ये विनियोगात आणण्यास मंजूरी दिली आहे. त्यापैकी राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अंतर्गत वाणिज्यिक पिकांकरीता (कापूस, ऊस) सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी रु.१४९.५४०२७ लाख निधी (केंद्र हिस्सा ₹८९.७२४१६ लाख निधी + राज्य हिस्सा ₹५९.८१६११ लाख) अर्थसंकल्पित वितरण प्रणालीवर वितरीत करणे आवश्यक आहे. तसेच सर्वसाधारण प्रवर्गाच्या अखर्चित निधीपैकी ₹ २१.४९८३९ लाख निधी (केंद्र ₹ १२.४०१२४ लाख + राज्य ₹ ९.०९७१५ लाख) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानाच्या PFMS संलग्न बँक खात्यावर शिल्लक आहे. सबब, सर्वसाधारण प्रवर्गाचा एकूण अखर्चित निधी ₹ १७१.०३८६६ लाख निधी पुढीलप्रमाणे वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

(रु लाखात)

अ. क्र.		उपलब्ध केंद्र हिस्सा			राज्य हिस्सा			एकूण एकंदर		
		BEAMS	PFMS	एकूण	BEAMS	PFMS	एकूण	BEAMS	PFMS	एकूण
१	रा.अ.सु.अ. - वाणिज्यिक पिके (कापूस)	३१.१३९९४	१२.४००१६	४३.५४०१	२०.७५९९६	९.०९६४३	२९.८५६३९	५१.८९९९	२१.४९६५९	७३.३९६४९
२	रा.अ.सु.अ. - वाणिज्यिक पिके (ऊस)	५८.५८४२२	०.००१०८	५८.५८५३	३९.०५६१५	०.०००७२	३९.०५६८७	९७.६४०३७	०.००१८	९७.६४२१७
एकूण		८९.७२४१६	१२.४०१२४	१०२.१२५४	५९.८१६११	९.०९७१५	६८.९१३२६	१४९.५४०२७	२१.४९८३९	१७१.०३८६६

सबब, सर्वसाधारण प्रवर्गाचा अखर्चित रु. २१.४९८३९ लाख निधीचा विनियोग करण्यास मान्यता देणे तसेच, सदर अखर्चित निधीपैकी शासन स्तरावर उपलब्ध असलेल्या केंद्र हिश्याच्या ₹ ८९.७२४१६ लाख निधीचे व समरूप राज्य हिश्याच्या ₹ ५९.८१६११ लाख निधीचे वितरण करण्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:

१. सन २०१९-२० करीता राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अंतर्गत वाणिज्यिक पिकांकरीता (कापूस, ऊस) सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी प्राप्त केंद्र हिश्याच्या निधीपैकी अखर्चित असलेला केंद्र हिश्याचा रु.१०२.१२५४ लाख केंद्र व राज्य हिश्याचा रु.६८.९१३२६ लाख असा एकूण ₹ १७१.०३८६६ लाख निधी (रुपये एक कोटी एकाहत्तर लाख तीन हजार आठशे सहासष्ट फक्त) पुनर्जिवित करून सन २०२०-२१ मध्ये सदर अभियानांतर्गत वाणिज्यिक पिकांकरीता (कापूस,ऊस) सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी विनियोगात आणण्यास तसेच सन २०१९-२० मधील प्रलंबित दायित्व अदा करण्यास मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे .
२. परिच्छेद क्र १.अन्वये पुनर्जिवित केलेल्या ₹ १७१.०३८६६ लाख निधीपैकी केंद्र हिश्याचा १२.४०१२४ लाख व राज्य हिश्याचा ९.०९७१५ लाख असा एकूण ₹ २१.४९८३९ लाख निधी राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानाच्या PFMS संलग्न बँक खात्यावर शिल्लक असून तो सन २०२०-२१ मध्ये विनियोगात आणावा.
३. परिच्छेद क्र.१ अन्वये पुनर्जिवित केलेल्या ₹ १७१.०३८६६ लाख निधीपैकी केंद्र हिश्याचा ₹ ८९.७२४१६ लाख निधी (रुपये एकोणनव्वद लाख बहात्तर हजार चारशे सोळा फक्त) व राज्य हिश्याचा ₹ ५९.८१६११ लाख निधी (एकोणसाठ लाख एक्याऐंशी हजार सहाशे अकरा फक्त) असा एकूण ₹ १४९.५४०२७ लाख निधी आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पित वितरण प्रणालीवर वितरीत करण्यात येत असून तो सन २०२०-२१ मध्ये पुढील लेखाशिर्षांतर्गत अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा.
४. परिच्छेद-१ ते ३ मध्ये नमूद केल्यानुसार, कापूस, ऊस पिकांकरीता अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे वितरीत केलेला निधी सन २०२०-२१ मध्ये पुढील लेखाशिर्षाखालील अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून खर्ची टाकावा:-

केंद्र/राज्य हिस्सा	लेखाशिर्ष	
	कापूस	ऊस
केंद्र हिस्सा	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन १०८, वाणिज्यिक पिके (०१) (०२) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- कापूस (केंद्र हिस्सा ६०%) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ २५४२) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन १०८, वाणिज्यिक पिके (०२) (०८) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- ऊस (केंद्र हिस्सा ६०%) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ ४०५१) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य

राज्य हिस्सा	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन १०८, वाणिज्यिक पिके (०१) (१६) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- कापूस (राज्य हिस्सा ४०%) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ A२५२) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन १०८, वाणिज्यिक पिके (०२) (११) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- ऊस (राज्य हिस्सा ४०%) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ A२४३) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य
--------------	---	--

५. सन २०२०-२१ मध्ये राज्यात सदर अभियानाची अमंलबजावणी व सनियंत्रण करण्याच्या दृष्टीने निधी आहरण व वितरण करणेसाठी पुढीलप्रमाणे नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	स्तर	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१	आयुक्तालय स्तर	आयुक्त (कृषि), कृषी आयुक्तालय, पुणे	सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.
२	जिल्हा स्तर	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी

६. या शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत वाणिज्यिक पिके (कापूस, ऊस) करिता उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या केंद्र व राज्य हिस्साच्या ₹ १७१.०३८६६ लाख रकमेचे जिल्हा निहाय/ कार्यालय निहाय वाटप करण्याकरिता संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांना प्राधिकृत करण्यात येत असून अभियानांतर्गत वितरीत निधी PFMS प्रणालीद्वारे खर्ची टाकावा.
७. सदर निधी खर्च करताना संदर्भाधीन अ. क्र.५ येथील दि.०४/०६/२०२० च्या शासन निर्णयातील अटी, शर्ती व कार्यपद्धतीचे पालन करण्यात यावे.
८. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. २०६/२०२०/व्यय-१, दि.०८/१०/२०२० अन्वये दिलेल्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचे सांकेतांक २०२०१०२६१६०१५०८००१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महावीर झेंडगे)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

२. मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानमंडळ, मुंबई.
४. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई.
५. सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५ प्रती)
८. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे
९. सर्व जिल्हाधिकारी,
१०. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
११. सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी
१२. सर्व कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद
१३. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
१४. सर्व मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद
१५. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, शास्त्रीनगर, अकोला.
१६. सह संचालक लेखा व कोषागरे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासकीय भवन, पाचवा मजला, मंत्रालयासमोर, मुंबई
१७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र १ / २, मुंबई / नागपूर
१८. महालेखाकार (स्थानीय निकाय लेखापरिक्षा व लेखा), प्रतिष्ठा भवन, १०१ महर्षी कर्वे मार्ग, मुंबई-४०० ०२०
१९. नियोजन विभाग (कार्यासन - १४३१ / कार्यासन - १४४४), मंत्रालय, मुंबई - ३२
२०. वित्त विभाग (व्यय-१) / अर्थसंकल्प - १३), मंत्रालय, मुंबई - ३२
२१. निवडनस्ती (कार्यासन-४अ).